

Kom i håg till Valborg!

- 1. Skaffa klockor (bjällror) åt barnen*
- 2. Skaffa utklädningskläder - vitt sängtäcke*
- 3. Kolla om ni har möjlighet att upplåta huset åt ungdomarna*
- 4. Struvar och mjöd i Svenssons kafé!*

1. Skaffa klockor åt barnen

Behövs: grimklockor, bjällror eller motsvarande klockor men ogärna koskällor.

Har du inte så kolla om grannarna eller dina arbetskollegor har att låna.

Fakta: Under Valborgsmässan sprang barnen omkring i byn med klockor fästa kring midjan och ursprungliga syftet har varit att skrämma bort vargarna.

Barnen började i god tid före Valborgsmässan att springa i gårdarna och "tinga" (reservera, försöka få låna) på storklockor. Andra klockor dög också, exempelvis *grimklockor* använd åt hästarna eller mindre bjällror.

Grimklocka = en klocka som fästes på grimman på en häst eller annat djur som skulle bindas upp eller ledas.

Bild: Klockor, Stundas föremålssamlingar

2. Kolla att du har utklädningskläder åt både barnen och tonåringarna till kvällsfirandet på Valborgsmäss.

Behövs: vitt sängtäcke, klänningar, färggranna tyglappar, hattar (åt män), huvuddukar (gärna röda)

Fakta: På Valborgsmässoafton klädde ungdomarna ut sig. Vitt var en färg som favoriserades för ungdomarna skulle vara ljusklädda då de "sprang in sommaren". Flickorna kunde ex använda ett vitt sängtäcke som veks dubbelt så att det blev en kjol. På tyget hade man fäst färggranna tyglappar. Flickorna kunde också klä ut sig i manskläder och det var vanligt att pojkarna kunde klä ut sig till flickor. Olika utklädningsstraditioner fanns kvar in på 1900-talet.

De yngre barnen klädde också ut sig när de sprang omkring i byn med sina klockor. En annan utklädd grupp kallades "Tontar" och de jagade "klockbarnen".

Bild: "Tontar" firar Valborg i Solf 1939. Stundars bildarkiv.

3. Kolla om ni kan upplåta bostaden/huset åt ungdomarna

Behövs: ledigt utrymme, gärna hela huset. Har du tur kan du få någon form av ersättning men kolla hur många som är på kommande och gör klart för dem vad som händer om fönster söndras.

Fakta: valborgsmässan avslutades med en dans som kunde ske i någons gård eller utomhus. Eftersom samlingslokaler inte fanns tidigare så var det vanligt att någon "hyrde" ut sitt hus till ungdomen så att de kunde ordna dans. Tyvärr kunde ju en hel del missöden hända i "dansens villervalla".

Bild: Skomakarens stuga, Stundars friluftsmuseum

4. Kolla om ni har möjlighet att gå till Svenssons kafé.

Behövs: lite extra pengar och ledig tid, gärna också att man hör till de högre samhällskretsarna.

Fakta: struvor och mjöd innehåller bland annat vetemjöl och socker, som var lite lyxvaror på landsbygden. De som bodde i städerna hade säkert oftare möjlighet (råd) att besöka något trevligt "damkafé" till skillnad från de som bodde på landsbygden. Struvor och mjöd på café var någonting som mera välbärgade stadsbor unnade sig på 1 Maj. Mjöd blev allmän först på 1950-talet.

Alfred Svensson konditori i Vasa upphörde i mitten på 1980-talet.

Annons [28.04.1906 Vasabladet no 51 s. 1](#)

Mjöd och Strufvor.

Som känt är erhållas de allra bästa sockerstrufvor tillverkade af blott prima varor å

 Alfred Svenssons Konditori och Damkafé! Telefon 350.

Mjöd serveras af Jakobstads, Lalli, Hellströms, Åbo, tillika med flera andra goda Läskedrycker och olika safter af egen välkänd tillverkning. 2664

Museitorsdag 22.4.2021, Stundars friluftsmuseum

Idé och innehåll: museiamanuens Susanne Lagus

Översättning: museipedagog Pia Timberg

Källor: Gunnar Rosenholm: Solf sockens historia II. 1965. Vasa.

Glad Första Maj!

Hauskaa Vappua!